

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 283 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัด และประเทศเป็นส่วนรวมด้วย และเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบท องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนในระดับตำบล หมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ฐานะทางการเงินการคลังถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน การแก้ไขปัญหาและการบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ฐานะการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่เอื้ออำนวยให้บริหารงานได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย จากสาเหตุหลายประการ เช่น ความด้อยประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การจัดสรรรายได้จากส่วนกลางไม่เพียงพอ และข้อจำกัดของแหล่งรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้น การคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสำคัญมากที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เจริญก้าวหน้าและมีความสามารถรับใช้ประชาชนอำนวยความสะดวก และความกินดีอยู่ดีให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ ขึ้นอยู่กับการมีรายได้ที่เพียงพอแก่การทำนุบำรุงท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีรายได้หรือ

ฐานะการคลังยังไม่เพียงพอจำเป็นต้องอาศัยการอุดหนุนช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลเป็นประจำ องค์การบริหารส่วนตำบลจะถูกควบคุมจากส่วนกลางมากขึ้นตามจำนวนเงินที่ได้รับอุดหนุน การที่ถูกควบคุมจากส่วนกลาง ทำให้สิทธิหรืออำนาจในการปกครองตนเองมีน้อยลง และขาดความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุงท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า

โครงสร้างรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง รายได้จากภาษีอากรที่รัฐแบ่งจัดสรรหรือจัดเก็บเพิ่มให้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลและอื่น ๆ แหล่งรายได้ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และภาษีป้าย แม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีรายได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าว แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่จะต้องดำเนินการ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานบุคคล การดำเนินงานบริการสาธารณะ การพัฒนาการลงทุน เป็นต้น ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายต่าง ๆ และรอรับรายได้จากส่วนกลางหรือจากรัฐบาลเพียงทางเดียว ในขณะที่ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกลับมีสัดส่วนที่ไม่สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้ไม่เพียงพอกับงบประมาณรายจ่าย และการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปในอนาคต

ปัจจุบันปัญหาในการจัดเก็บรายได้ของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี เป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะส่งผลก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการขาดรายได้ของการคลังของท้องถิ่น ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่น เพราะต้องใช้งบประมาณ เพื่อดำเนินการตามนโยบายหรือโครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษา ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บรายได้ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

สมมุติฐานของการวิจัย

ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บรายได้ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 58 แห่ง จำนวน 198 คน (ที่มา : ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ 15 ธันวาคม 2552) เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดตามสัดส่วนตามขนาดของ อบต. และใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970, p.608) จำนวน 130 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือ

1.1 สถานภาพของผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 การศึกษา

1.1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.1.5 ประสบการณ์การทำงาน

2. ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ ปัญหาในการจัดเก็บรายได้ ประกอบด้วย

2.1 ด้านงานประชาสัมพันธ์

2.2 ด้านงานภาษีอากร

2.3 ด้านผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้

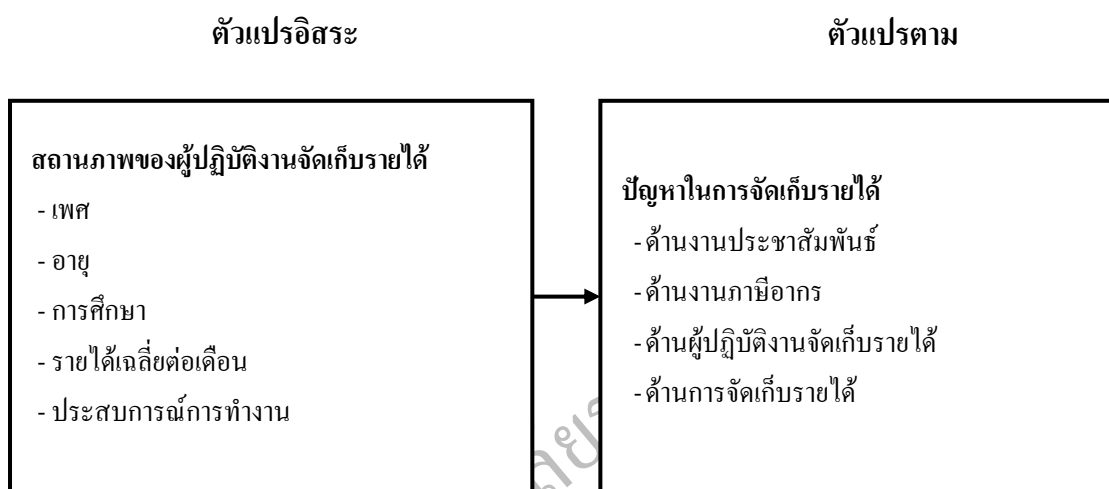
2.4 ด้านการจัดเก็บรายได้

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม พ.ศ. 2553

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (2538) และของ ประดิษฐา คุ่มบุญ (2550) มาใช้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 58 แห่ง ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ จำนวน 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง จำนวน 9 แห่งและองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก จำนวน 47 แห่ง

ปัญหาการจัดเก็บรายได้ของผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง ปัญหาด้านการจัดเก็บรายได้ของพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านงานประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประชาสัมพันธ์และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องการจัดเก็บภาษีอากร เพื่อการพัฒนาความเจริญแก่ท้องถิ่น ตลอดจนประชาสัมพันธ์ขั้นตอน วิธีการชำระภาษี และโทษที่จะได้รับกรณีไม่ชำระภาษีตามกำหนด

2. ด้านงานภาษีอากร หมายถึง ภาษีอากรมีกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการจัดเก็บภาษีให้ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นธรรม และการนำข้อมูลการใช้แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

3. ด้านผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ หมายถึง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอำนวยความสะดวกและให้บริการการชำระภาษีด้วยความเต็มใจและรวดเร็ว มีความรู้ด้านระเบียบ กฎหมายจัดเก็บรายได้

4. ด้านการจัดเก็บรายได้ หมายถึง ภารกิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ ในการให้บริการแก่ประชาชนในการติดต่อชำระภาษี การประเมินภาษีและจัดเก็บภาษี ที่ถูกต้องรวดเร็ว เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย กำหนด

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง คือ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้าย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไขปัญหาการจัดเก็บรายได้ของผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดชลบุรี

2. ผลการวิจัยนี้จะใช้ในการเสนอให้หน่วยงานเพื่อนำไปพัฒนาด้านการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป